

злочинності. А тому, лише завдяки належному рівню кібербезпеки можливе нормальне функціонування мереж та систем, які з кожним днем все більше інтегруються в життя нашого суспільства.

Література

1. Генеральна прокуратура України. URL: <https://www.gp.gov.ua/> (дата звернення: 28.01.2023)

2. Таволжанський О.В. Особливості забезпечення кібербезпеки у сучасному світі: огляд суб'єктів запобігання кіберзлочинності. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. Серія Право*. 2018. № 6 (18). С. 154-163.

3. Боротьба з кіберзлочинністю в умовах воєнного стану. URL: https://jurliga.ligazakon.net/analytics/210562_borotba-z-kberzlochinnstyu-v-umovakh-d-vonnogo-stanu-zakon-2149-ix (дата звернення: 27.01.2023)

УДК 343.14(043.2)

Рябокоть Ю.В., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Тарасюк С.М., доктор філософії

ОСОБЛИВІ ВИПАДКИ ВИЗНАННЯ НСРД НЕДОПУСТИМИМИ

Питання допустимості доказів закріплені ч. 1 ст. 87 КПК України, що виражає їх придатність у використанні та розгляду в кримінальному провадженні. Критерії допустимості злочинів виражається в належному процесуальному оформленні проведення негласних слідчих (розшукових) дій та спеціальному суб'єкті, який має право проводити дані процесуальні дії. Аналізуючи практику ЄСПЛ, вирішення питання щодо допустимості доказів не є в їхній компетенції. Тобто, не є завданням суду вирішувати чи є даний доказ допустимим, та яким шляхом його було отримано (Справа ЄСПЛ Биков проти Росії). Враховуючи дані особливості, досить часто проведення негласних (розшукових) дії визнаються недопустимими доказами у ході кримінального провадження.

Правова позиція касаційної інстанції неодноразово формулювала висновки щодо випадків недопустимості доказів у результаті проведення НС(Р)Д. Так, ВСУ висловив думку, щодо обов'язковості застосування ст. 290 КПК України, яка стосується своєчасному відкриттю матеріалів іншої стороні. Якщо сторона обвинувачення не змогла вжити усіх необхідних засобів та недодержалась своєчасних таймлайнів щодо відкриттю матеріалів згідно ст. 290 КПК України, то в такому випадку наявне порушення розсекречення доказів. Виходячи із вищесказаного, суд

має зобов'язання перед стороною захисту щодо забезпечення достатнього часу та реальну можливість для ознайомлення та оскарження НСРД як доказу. Так, аналізуючи справу № 711/10301/17 та, в свою чергу, постанову ККС ВС, в даному кримінальному провадженні були явні порушення ст. 290 КПК України, так як не було вжито необхідних заходів для їх розсекречення, тому суди було позбавлені можливості дослідити їх під час судового розгляду. Результат – докази здобуті під час НС(Р)Д визнані недопустимими.

Питання НС(Р)Д також пов'язано із наявністю судової практики, щодо вирішення питання про поширення положень ст. 77 КПК України, тобто відводу прокурора, слідчого, дізнавача, який виконує свої обов'язки за статтею 41 КПК України у ролі слідчого. Так, відповідно до п. 2 ч. 1 ст. 77 КПК України, прокурор, дізнавач або слідчий не мають права брати участь в кримінальному провадженні, якщо вони брали участь в справі як свідок. У такому випадку, усі дії, які були вчинені прокурором чи слідчим на підставі даної норми, визнаються незаконними, а докази здобуті під час негласних слідчих (розшукових) дій недопустимим. Колегія суддів також наголошує, що під час виконання НС(Р)Д, на учасників поширюються як усі права так і обов'язки, що стосуються слідчих відповідно до КПК України [1].

Наступною особливістю визнання НС(Р)Д недопустимими є відсутність інформації про опис технічних матеріалів, які проводились у зазначених негласних слідчих (розшукових) діях. Так згідно справи № 426/12149/17 була проведена судова криміналістична експертиза відеозапису та встановила, що монограми та відеофонограми були записані на лазерних дисках та є копіями записаними за допомогою персонального комп'ютера. Керуючись імперативною нормою ч. 3 ст. 254 КПК України виготовлення копії протоколів щодо НС(Р)Д та додатків є недопустимими, а диск саме є додатком до протоколу, що безпосередньо визнає вказаний злочин як недопустимий. Але, не зазначення в протоколі негласних слідчих (розшукових) дій не ставить під сумнів щодо допустимості доказу, адже її збирання та використання не обмежує права гарантовані Конституцією [2].

Останній та не менш цікавий випадок визнання доказів недопустимим отримані внаслідок НСРД є порушення правил підслідності. Згідно матеріалів справи № 563/1118/16-к, досудове розслідування у кримінальному провадженні було розпочате слідчим слідчого відділу УСБУ в Рівненській області у вирішенні справи, що стосується корупційних злочинів за ч. 3 ст. 368 КК України. У свою чергу ч. 5 ст. 216, вказує, що дану категорію злочинів здійснюють детективи НАБУ. Таким чином, враховуючи, що слідчий відділ УСБУ в Рівненській області діяв поза межами наданих кримінальним процесуальним законом

повноважень, місцевий суд відповідно до вимог ст. 87 КПК правильно вказав на недопустимість отриманих за результатами проведення НСРД доказів та неможливість покладення їх в основу обвинувального вироку [3].

Підсумовуючи вищесказане, питання розгляду на допустимість НС(Р)Д є досить об'ємним та потребує постійного вивчення. Саме використання НС(Р)Д як доказ має досить широкий список стримуючих факторів та можуть часто визнаватись недопустимим. У даному випадку, неодноразово Касаційний кримінальний суд ВСУ надавав правові висновки та позиції щодо даного питання. Це і є типовий приклад змагальності сторін, при розгляді допустимості доказів.

Література

1. Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного суду. Рішення внесенні ЄДРСР за вересень 2021 року. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Oglyad_KKS_09_2021.pdf (дата звернення: 12.10.2022)

2. Постанова Касаційного кримінального суду Верховного суду України. Справа № 426/12149/17. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/88401663> (дата звернення: 13.10.2022)

3. Постанова Касаційного кримінального суду Верховного суду України. Справа № 563/1118/16-к. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/91998609> (дата звернення: 13.10.2022)

UDC 343.9(043.2)

Sokolvak V., applicant for the first (bachelor's) level,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
Supervisor: Grekova L., Senior Lecturer

TECHNICAL AND FORENSIC RESEARCH: CONCEPTS, TYPES, PROBLEMS

Every year, computer technology develops at an incredible speed. They help improve efficiency and make it easier for people to work in many areas. One such field that has started to cooperate quite closely with digital technologies in the last few years is forensics. Speaking about the specifics of this process in forensics, we note that the methods of conducting forensic examinations are being improved every year.

The advent of 3D modeling has changed the possibilities of visualizing the events and actions of the pre-trial investigation, when a special machine (printer) successively applies the material in layers according to a previously developed program [1, p. 115-116]. It is also possible to trace the work of Swiss